6.SINIF 4. ÜNİTE
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık AYDIN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazınız.

Korsan Ürün	Bandrol	ASELSAN	TÜRKSAT	TÜBİTAK
İnovasyon	MİLHES	Telif Hakkı	Yapay Zekâ	AR-GE
Kaynakça	Patent Hakkı	Nanoteknoloji	Dipnot	Türk Patent Enstitüsü

1. Kişilerin icatları üzerindeki haklarına……………………….. denir.
2. Kitap, müzik eseri ve sinema filmi gibi emek ve çaba harcanarak topluma kazandırılan ürünlerin kullanılmasının ve yayılmasının belirli kişilere ait olması hakkına………………………. adı verilir.
3. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun kısaltılmış hali ………………………….tır.
4. Fikir hırsızlığı yapılarak elde edilen ürünlere ………………………. adı verilir.
5. Bir kişi makine, araç, aygıt gibi bir şey icat ettiğinde icadı üzerinde çeşitli haklara da sahip olur. Bu haklarını güvence altına almak amacıyla ……………………….. başvurarak ürünü kullanma, çoğaltma ve satma haklarını belirli bir süre için koruma altına alır.
6. ………………………….fikir ve sanat eserlerinin taklit ve çoğaltılmasını engellemek amacıyla süreli olmayan yayınların üzerine yapıştırılan güvenlik etiketidir.
7. Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren sayfa altındaki notlara .... denir.
8. Yaptığımız araştırmada ....belirtmek araştırmanın güvenirliğini artırır.
9. Araştırma ve pratik deneyimden elde edilmiş ve mevcut bilgiden yararlanılarak yeni malzemeler, ürünler ve cihazlar üretmeye …………………………..denir.
10. Kısa tanımı yenilik olan, önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün, mal veya hizmette yeni bir pazarlama yönteminin uygulanmasına ………………….. denir.
11. Hidroelektrik santral bileşenlerinin yerli olarak tasarımı ve üretimini hedefleyen projeye ……………………….denir.
12. Bilgisayarın veya bilgisayar kontrolündeki bir robotun çeşitli faaliyetleri zeki canlılara benzer şekilde yerine getirme kabiliyetine ……………………………………………….. denir.
13. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin haberleşme cihaz ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan, Türkiye'nin en büyük savunma elektroniği kuruluşu ……………………………………..dır.

2. **Aşağıda sosyal bilimleri oluşturan bilim dallarının özellikleri verilmiştir. Verilen özellikleri ilgili olduğu bilim dallarıyla tablodan bularak (X) işareti ile belirtiniz.**

	BİLGİLER	Tarih	Arkeoloji	Coğrafya	Hukuk	Ekonomi	Sosyoloji	Psikoloji	Felsefe
1	İnsanın duygu, düşünce ve davranışlarını inceleyen bilimdir.								
2	İnsanın doğal ortamla olan her türlü beşeri ve ekonomik faaliyetlerini inceler.								
3	Varlığı ve bilgiyi bilimsel olarak araştırmaya yönelik soru sorma, sorgulama bilimidir.								
4	Bu bilim sayesinde kişiler güncel olayları daha iyi tahlil edip geleceğe dair daha doğru tahminlerde bulunurlar.								
5	Toplum içindeki bireyi, grupları, kurumları, olayları ve aralarındaki ilişki ve etkileşimleri inceleyen bilimdir.								
6	Eski kültür ve uygarlıklardan geriye kalan her türlü alet, malzeme, ev eşyaları ve sanat yapıtları gibi maddi kalıntıları inceleyen bilimdir.								
7	Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaları konu alan bilim dalıdır.								
8	Ülkelerin diğer ülkelerle yaptıkları ithalat (dış alım) ve ihracat (dış satım) bu biliminin konusudur.								

3. Dünyada ve ülkemizde fikir ve sanat eserlerini korumak amacı ile çeşitli tedbirler alınmaktadır. Bu tedbirler hem eser üreten, buluş yapan kişiyi hem onları satışa sunanları hem de kullananları korumaktadır. Bu amaçla geliştirilen bir takım semboller vardır.

Aşağıda verilen bu sembollerin isimlerini yazınız?

....

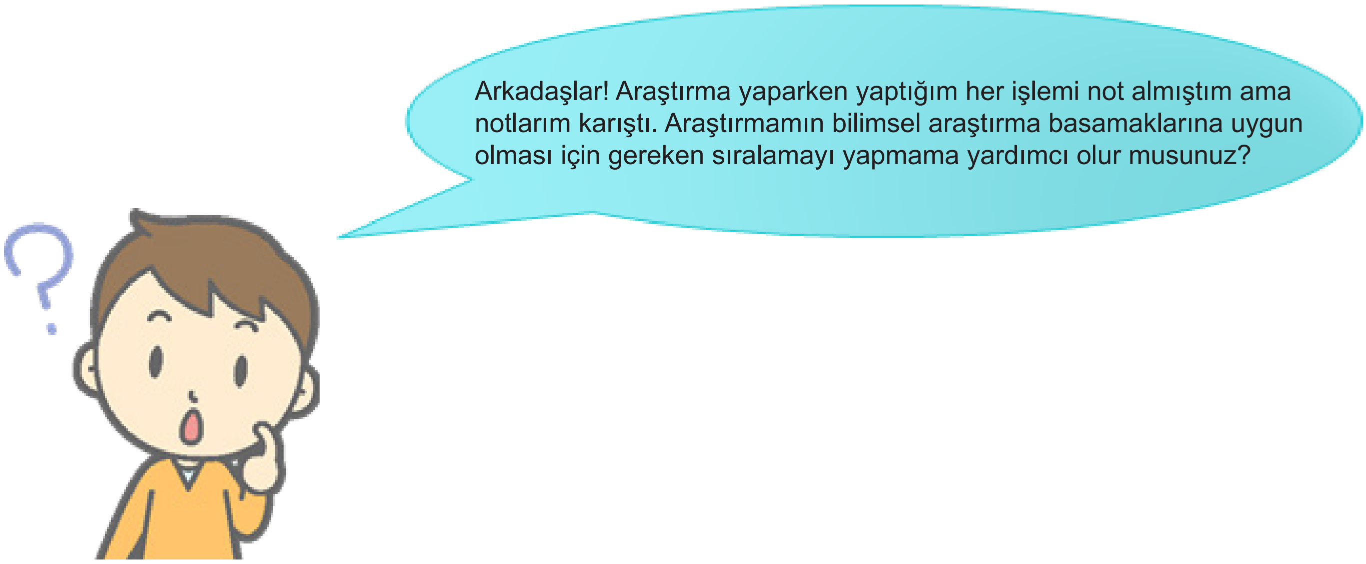
6 901234 567843 ....

© ....

4. **Aşağıdaki cümlelerin “DOĞRU” ya da “YANLIŞ” olduklarını tablo üzerinde (x) ile işaretleyiniz.**

		DOĞRU	YANLIŞ
1	Doğruluğu henüz kanıtlanmamış ancak doğrulanacağı umulan düşüncelere hipotez denir.		
2	DNA harita araştırmasıyla 2015 yılında Nobel Kimya ödülünü kazanan bilim insanı Gazi Yaşargil’dir.		
3	Fizik, kimya ve biyoloji dersi sosyal bilimlerdendir.		
4	Kaynakça, metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları (cümle ya da paragrafları) nereden ve kimden aldığımızı gösteren notlardır.		
5	Yeryüzünü fiziki, ekonomik, beşerî, siyasal yönlerden inceleyen bilime coğrafya denir.		
6	Bilimsel araştırmanın son aşaması hipotezleri test etmektir.		
7	Herhangi bir bilgi veya düşünce ürününün kullanılması ve yayılması ile ilgili hakların, yasalarla belirli kişilere verilmesine telif hakkı denir.		
8	Türkiye’nin en büyük savunma elektroniği kuruluşu olan ASELSAN, haberleşme, radar, elektronik savaş vb. alanlarda hizmet vermektedir.		
9	Başkasının bilgilerini ve düşüncelerini bizimmiş gibi göstermek, bilgi hırsızlığı kapsamında bir suçtur.		
10	Telif hakkı koruma süresi, eser sahibi yaşadığı sürece ve ölümünden sonraki elli yıldır.		
11	Toplum olaylarını, insanın sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen bilimlerin ortak adına sosyal bilimler denir.		
12	Buluş sahibinin ürününü belirli bir süre üretebilme, satabilme veya ithal edebilme hakkına, patent hakkı denir.		
13	Bilimsel bir araştırmanın sonunda ulaşılan doğrular ışığında bir rapor yazılır.		
14	Bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal yarar sağlayacak şekilde yenilenmesine inovasyon denir.		
15	TÜRKSAT 6A’nın yapımı ile Türkiye kendi haberleşme uydusunu yapabilen az sayıdaki ülke arasına katılacaktır.		
16	Bilimsel gelişmelerin hepsi insanları olumlu etkiler.		

5.

Notlarım:

I. Kaynakçayı hazırladım.

II. Merkez Kütüphanesi, genel ağ ve güncel haberlerden bilgi topladım.

III. Topladığım verileri rapor haline getirdim.

IV. Topladığım tüm bilgileri sınıflandırdım.

V. Jeotermal enerjinin doğaya etkisini araştırmaya karar verdim.

Doğru Sıralama:

1) ....

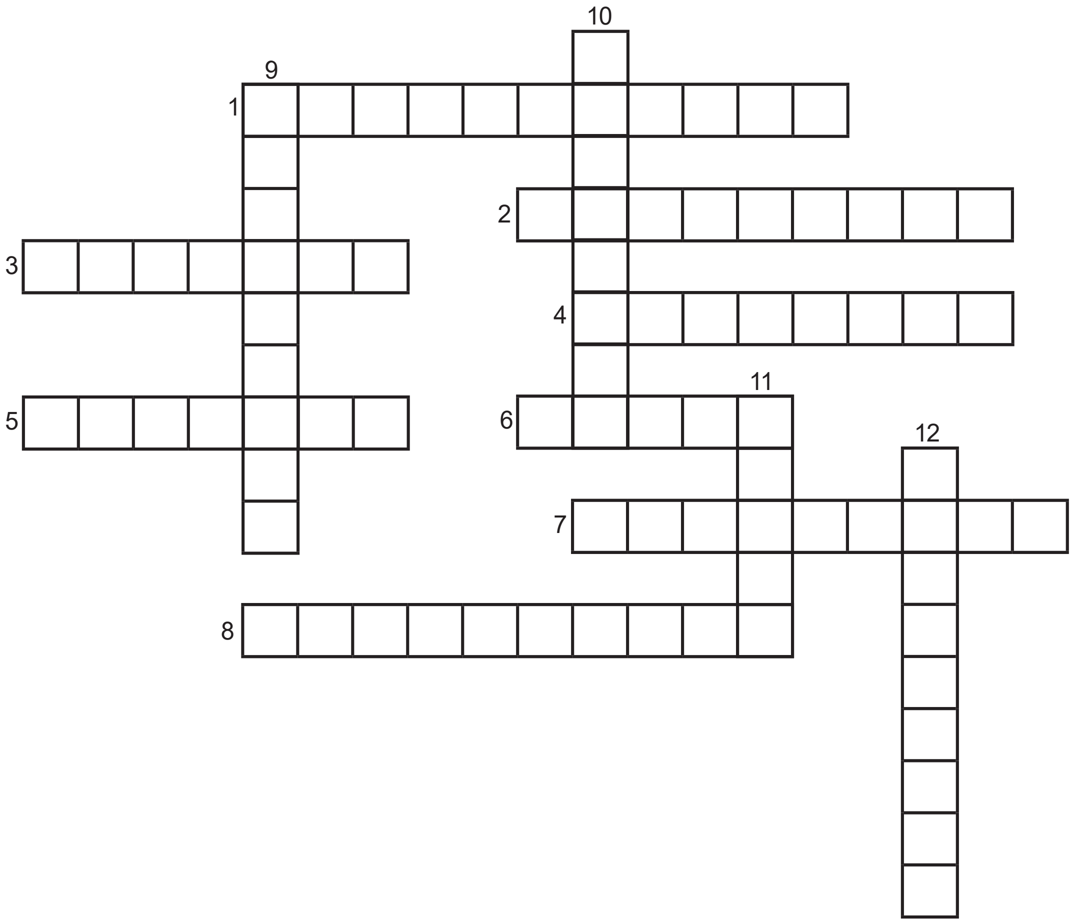
2) ....

3) ....

4) ....

5) ....

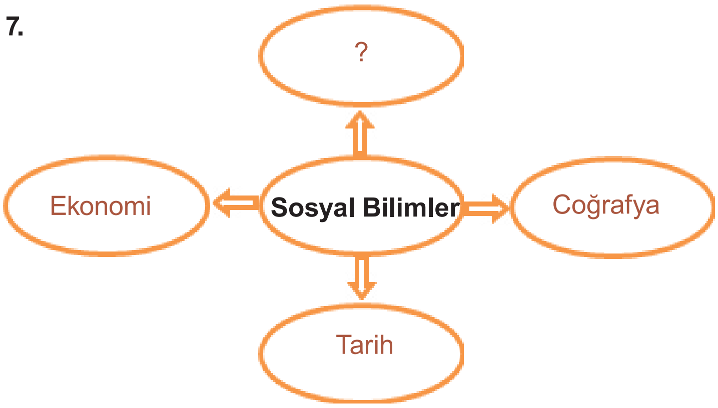
6.

Aşağıdaki cümlelerden yararlanarak bulmacayı çözünüz.

1. İnsan kalıntılarını, fiziksel ve biyolojik yapılarını inceleyen bilim dalıdır.
2. Geçmişten günümüze meydana gelen olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralayan bilim dalıdır.
3. Varlığın ve bilginin kaynağını bilimsel olarak araştıran bilim dalıdır.
4. Dillerin tarihini, gelişimini ve değişimini araştıran bilim dalıdır.
5. İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan üretim, dağıtım, tüketim ve ticaret faaliyetlerini ve bunlarla ilgili etkinlikleri inceleyen bilim dalıdır.
6. Geçmişteki olayları sebep-sonuç, yer, zaman ilişkisi içinde açıklayan bilim dalıdır.
7. İnsan davranışlarını ve davranışın altında yatan nedenleri inceleyen bilim dalıdır.
8. Paralar ile madalyonların üstünde yer alan yazı ve resimlerin bilimsel açıdan değerlendirmesini yapan bilim dalıdır.
9. Geçmişte yaşayan insan topluluklarının oluşturduğu siyasi, sosyal ve kültürel yapıyı kazı yaparak inceleyen bilimdir.
10. İnsanın içinde yaşadığı çevrenin özelliklerini, insan-çevre etkileşimini inceleyen bilim dalıdır.
11. Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaları konu alan bilim dalıdır.
12. Toplumun örfünü, âdetini, yaşam biçimini, toplumsal olay ve kurumları inceleyen bilimdir.

7.

Verilen şemada "?" işaretli yere aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

A) Fizik

B) Biyoloji

C) Kimya

D) Sosyoloji

8. • Wright kardeşler tarafından motorlu uçak icat edildi.

• Röntgen yada x ışınları, Wilhelm Conrad Röntgen ve beraberindeki bir grup bilim insanı tarafından keşfedildi.

• John Logie Baird tarafından televizyon icat edildi.

Bu gelişmeler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi bilim ve teknolojinin getirdiği yeniliklerin, insan hayatına katkıları arasında gösterilemez?

A) Dünyadaki ulaşımı kolaylaştırarak uzakları yakınlaştırmışlardır.

B) İnsanların hastalıklarının teşhisini kolaylaştırmışlardır.

C) Dünyadaki üretim hizmetlerinin verimliliğini artırmışlardır.

D) İnsanlar arasındaki iletişimi ve etkileşimi artırmışlardır.

9.

E	L	S	A	O	J	A	A	D	A
L	M	O	M	A	T	İ	K	L	R
E	S	S	E	N	A	V	İ	G	K
J	O	Y	T	A	S	M	Ğ	O	E
Ğ	U	O	K	S	L	H	A	K	O
Ö	B	L	U	S	I	A	K	I	L
A	C	O	Ğ	R	A	F	Y	A	O
Ö	S	J	B	V	T	A	N	L	J
L	A	İ	U	R	A	S	D	D	İ

Verilen bulmacada sosyal bilimlerin çeşitli alanlarına ait tanımlardan hangisinin karşılığı bulunmamaktadır?

A) İnsanlar ve yeryüzü arasındaki ilişkileri inceleyen bilim dalıdır.

B) İnsanlığın geçmişini aydınlatmak amacıyla kazılar yapan bilim dalıdır.

C) İnsanların yaşadıkları toplumla olan etkileşimini inceleyen bilim dalıdır.

D) İnsanlık tarihi boyunca basılmış olan paralardan bilgiler elde eden bilim dalıdır.

10.

RTÜK tarafından televizyon yayınlarında kullanılan akıllı işaretlerin oluşturulmasında, aşağıdaki bilimlerin hangisinden yararlanılmıştır?

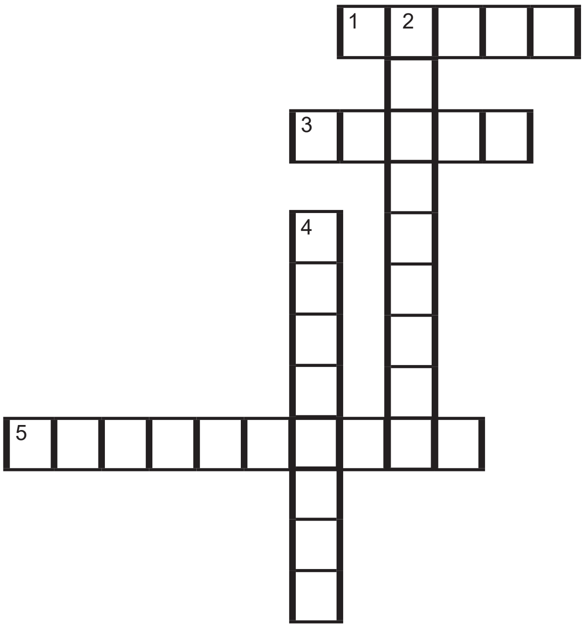
A) Psikoloji

B) Coğrafya

C) Felsefe

D) Ekonomi

11.

SOLDAN SAĞA

1. Geçmişte yaşanmış olayları yer, zaman ve neden sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilim dalıdır.

3. Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaları inceleyen bilimdir.

5. Paralar ile madalyonların üstündeki yazı ve resimleri bilimsel açıdan değerlendiren bilimdir.

YUKARIDAN AŞAĞI

2. Çeşitli kazılar yaparak yer altında kalmış eski dönemlere ait kalıntıları inceleyen bilim dalıdır.

4. Çevremizi ve dünyayı inceler.

Verilen bulmacada aşağıdaki sosyal bilim dallarından hangisi yer almamaktadır?

A) Tarih

B) Arkeoloji

C) Sosyoloji

D) Nümizmatik

12.

- Kazılar sonucunda ortaya çıkarılan insan iskeletlerini inceleyerek insan ırklarını sınıflandıran bir bilim dalıdır.
- Canlıların davranışlarını inceleyen ve bu davranışların altında yatan sebepleri ortaya koyan bilim dalıdır.
- İnsan toplumlarının, insan kültürlerinin ve insan ilişkilerinin sistematik bir biçimde incelenmesidir.
- Yeryüzündeki doğal, beşeri ve ekonomik olayları insanla ilgi kurarak inceleyen bir bilimdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin tanımı verilmemiştir?

A) Coğrafya

B) Antropoloji

C) Ekonomi

D) Sosyoloji

13. 6. sınıf öğrencisi Ali, sosyal bilgiler dersinde bilimsel araştırma basamaklarını öğrendikten sonra "Termik santrallerin insanlar ve bitkiler üzerindeki etkisi" konusunda bir araştırma yapmaya karar verir. Ali araştırması için konuyla ilgili genel ağdan, gazetelerden, dergi ve kitaplardan birçok bilgiye ulaşmıştır. Bulduğu bilgileri konusuna göre sınıflama yaparak araştırmasını anlaşılır haline getirmiştir. Araştırmasını hazırlarken özellikle bilgiye ulaştığı ağların adreslerini, gazetelerin ad ve tarihleri, kitapların adlarını yazarak basımevlerini ve basım yıllarını belirterek çalışmasını tamamlamıştır.

Buna göre Ali bilimsel araştırma sürecinde;

I. Araştırma yapacağı konuyu belirleme,

II. Bilimsel etiğe uygun kaynakça yazma,

III. Sorunun çözümüne yönelik hipotezler oluşturma,

IV. Bilgileri konularına göre sınıflama,

basamaklarından hangisini uygulamamıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

14.

TUĞÇE

I.	İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için gerçekleştirdikleri üretim, dağıtım ve tüketim ağını inceleyen bilim dalıdır.
II.	Toplumun genel yararını sağlamak için konulmuş kanunların uygulanması bu bilim dalının kapsamına girer.

TUĞRA

I.	Geçmişte meydana gelen olayların zamanını tespit ederek sıralayan bilim dalıdır.
II.	İnsan davranışlarını inceleyerek açıklamaya çalışmak, bu bilim dalının kapsamına girer.

Tuğçe ve Tuğra'nın hakkında bilgi verdiği sosyal bilim dalları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)

TUĞÇE	TUĞRA
Nümizmatik	Psikoloji
Ekonomi	Arkeoloji

B)

TUĞÇE	TUĞRA
Ekonomi	Kronoloji
Hukuk	Psikoloji

C)

TUĞÇE	TUĞRA
Hukuk	Nümizmatik
Ekonomi	Arkeoloji

D)

TUĞÇE	TUĞRA
Psikoloji	Kronoloji
Arkeoloji	Hukuk

15.

Akıllı İşaretler, konuyla ilgili bağımsız uzmanlar tarafından geliştirilmiş karma bir sistemdir. RTÜK tarafından uygulamaya konulan işaretlerin biri veya birkaçı televizyon programları başlarken program içeriğine göre ekrana gelmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu işaretlerin amaçlarından biri olamaz?

A) İzleyiciyi ve çocukları olabilecek olumsuzluklardan uzak tutmak.

B) Programın içeriği hakkında seyircileri bilgilendirmek.

C) Programın hangi yaş grubuna hitap ettiği hakkında bilgi vermek.

D) Anne ve babaları televizyonun zararlı etkilerinden korumak.

16. Rize'den Aydın'a akraba ziyaretine gelen Ali ve ailesi, Aydın'ı çok sevmişler ve göç etmeye karar vermişlerdir. Aydın'a göç ettikten sonra Rize'de çok sevdikleri, içmeye doyamadıkları çay bitkisini burada da yetiştirmeye karar vermişlerdir. Tüm uğraş ve çabalarına rağmen istedikleri şekilde çay bitkisini yetiştirememişlerdir.

Ali ve ailesinin çay bitkisi yetiştirme konusundaki başarısızlığını aşağıdaki sosyal bilim dallarından hangisi açıklayabilir?

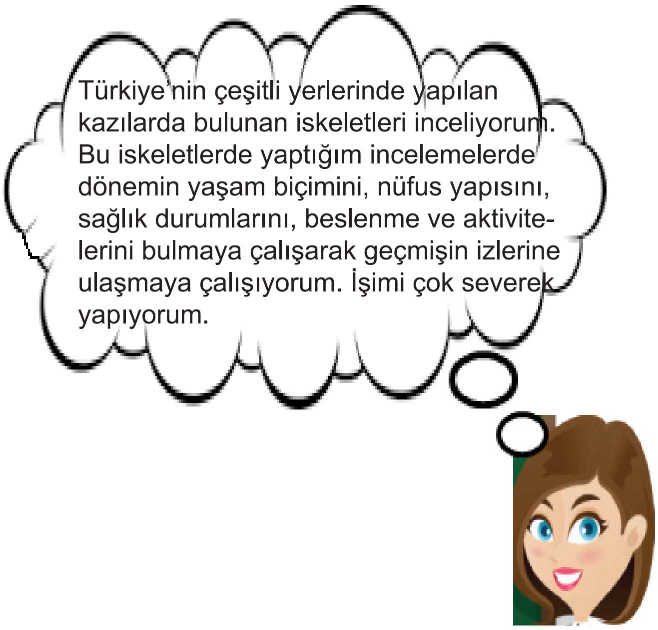
A) Coğrafya

B) Tarih

C) Biyoloji

D) Antropoloji

17.

Buna göre, Ayşe Hanım'ın uğraştığı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Psikoloji

B) Tarih

C) Arkeoloji

D) Antropoloji

18.

Yukarıda verilen kavram haritasını inceleyen bir öğrencinin hangi bilim dalına ulaşması gerekir?

A) Antropoloji

B) Ekonomi

C) Hukuk

D) Tarih

19.

Ayşe, arkadaşlarının karışık olarak söylediği kelimelerde sosyal bilimler ile ilgili olmayanları bularak kendisine bir oyun grubu kurması gerekmektedir.

Ayşe'nin oyun grubu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Miray – Mustafa – Ulaş

B) Ömer – Mustafa – Ulaş

C) Miray – Nuran – Ömer

D) Ulaş – Nuran – Miray

20. Aşağıdaki tabloda sosyal bilimler ve açıklamaları ile ilgili yanlışlık yapılmıştır.

	KAVRAM	AÇIKLAMA
1	**Sosyoloji**	Toplumu, gelenek ve görenekleri inceleyen bilim dalıdır.
2	**Arkeoloji**	Yeryüzünü, yer şekillerini, iklimin insanlar üzerindeki etkisini inceleyen bilim dalıdır.
3	**Coğrafya**	Yer altında kalan tarihi eserleri kazılar sonucu çıkaran bilim dalıdır.
4	**Kronoloji**	Olayları oluş sırasına göre sıralayan bilim dalıdır.

Buna göre, verilen sosyal bilimler alanlarından hangileri yer değiştirirse tablodaki bilgiler doğru olur?

A) 1 ve 2 B) 1 ve 3

C) 2 ve 3 D) 3 ve 4

21.

Osmanlı Devletinde ilk para Orhan Gazi, ilk altın para ise Fatih Sultan Mehmet tarafından bastırıldı. Her padişah tahta çıktığında kendi adına para bastırırdı. Para bastırmak Osmanlı Devleti'nde bağımsızlık sembolüydü.

Seda Öğretmen Osmanlı Devleti'nde kullanılan paralar ile ilgili bilgi verirken sosyal bilimlerin hangi alanından yararlanmıştır?

A) Nümizmatik B) Psikoloji

C) Kronoloji D) Ekonomi

22.

Ankara'nın ilk müzesinin öyküsü 1921 yılına uzanmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk'ün merkezde bir Eti Müzesi kurulması fikriyle, ülkenin dört bir yanından Hitit eserleri toplanmaya başlanmıştır. Dönemin Kültür Müdürü Galip Bey, Ankara Kalesi'nin Akkale Burcu, Augustus Mabedi ile Roma Hamamı'nı müzeye dönüştürerek ilk adımı atmıştır. Akkale'nin sınırlı alanı yetmeyince, Ankara Kalesi yakınlarındaki atıl durumdaki Mahmutpaşa Bedesteni ve Kurşunlu Han'ın yenilenme çalışmasına başlanmıştır.

Bu bilgiler Mustafa Kemal Atatürk'ün aşağıdakilerden hangisine önem verdiğinin kanıtıdır?

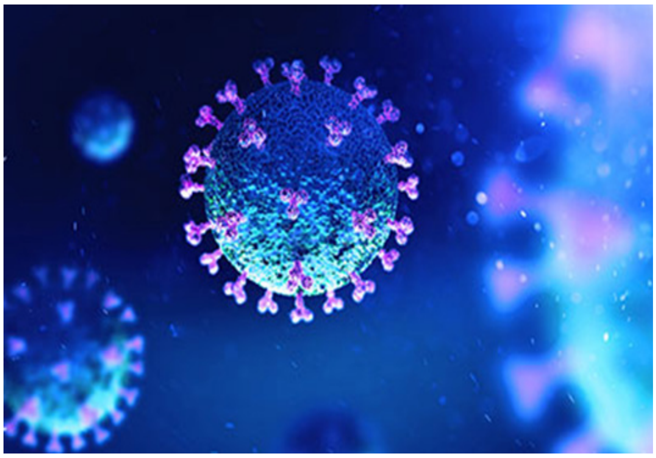
A) Psikoloji- Tarih

B) Arkeoloji- Tarih

C) Arkeoloji- Coğrafya

D) Tarih- Psikoloji

23.

Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve Covid-19 adı verilen hastalığa yol açan koronavirüs, Antarktika hariç tüm kıtalara yayıldı. Türkiye'de ise ilk koronavirüs vakası 11 Mart'ta tespit edildi. Ülkemizde de bu virüsten korunabilmek için bazı tedbirler alındı. Alınan tedbirlerden birisi de koronavirüsün kalabalık ortamlarda çok daha hızlı yayılması nedeniyle şirketlerin çalışma sistemlerini değiştirmesi oldu. Birçok firma, çalışanlarını virüsten korumak için evden çalışma yöntemine geçti. Birçok işletme ise geçici de olsa kapatma yöntemini seçerek işçi çıkartmak zorunda kaldı.

Yukarıda sözü edilen tedbir sosyal bilimlerin daha çok hangi alanıyla ilgilidir?

A) Ekonomi

B) Hukuk

C) Coğrafya

D) Tarih

24. Aşağıdaki tabloda verilen bilgilerden doğru olanlar doğru kutucuğuna, yanlış olanlar ise yanlış kutucuğuna işaretlenirken hata yapılmıştır.

		Doğru	Yanlış
I	Arkeoloji, eski kültür ve uygarlıklardan kalan yapı ve kalıntıları inceleyen bilim dalıdır.	√	
II	Ekonomi, bir insan topluluğunun ya da bir ülkenin yaşayabilmek için üretme ve bunları bölüşme biçimlerinin ve bu eylemlerden doğan ilişkilerinin tümüdür.		√
III	Antropoloji, insan ırkını inceleyen bilim dalıdır.		√

Buna göre, tabloda yapılan işaretlemelerden hangileri değiştirilirse hata düzeltilmiş olur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III

25. Zeynep: Eski kültür ve uygarlıklardan geriye kalan kalıntıları inceleyen bilim dalıdır.

Ayşe: Toplum içindeki bireyi, grupları, kurumları, olayları ve bunların aralarındaki ilişkileri inceleyen bilim dalıdır.

Sema: Geçmişte yaşanan olayları yer ve zaman göstererek inceleyen bilim dalıdır.

Ebru: İnsanların yaşayabilmek için üretmesi, ürettiklerini paylaşması ve bu faaliyetlerden doğan ilişkiyi inceleyen bilim dalıdır.

Öğrencilerin bilgi verdiği bilim dalları ile ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Ayşe, Psikoloji

B) Zeynep, Arkeoloji

C) Ebru, Ekonomi

D) Sema, Tarih

26. Efes Antik Kentine ziyarete giden Kerem Öğretmen ve öğrencileri ziyaret sırasında alanda kazı çalışması yapan bir grupla karşılaştı. Grup içerisindeki öğrencilerden Ayşe, çalışanların ne yaptıklarını çok merak etti.

Öğretmeni Kerem Bey'e;

-Öğretmenim ne yapıyorlar, diye sordu.

Kerem Öğretmen;

-Burası antik bir kent. Geçmişten günümüze kalan bazı eserler bu çalışmalar sayesinde gün yüzüne çıkarılıyor. Onlar da bunu yapmaya çalışıyorlar, dedi.

Ayşe'nin ziyaret esnasında gördüğü bu insanlar sosyal bilimlere yardımcı bilim dallarından hangisi ile ilgilenmektedir?

A) Arkeoloji
B) Sosyoloji
C) Coğrafya
D) Felsefe

27. İnsanı ve toplumu konu edinip, toplumsal olayları ve insanların sosyal ve kültürel faaliyetlerini inceleyen bilimlerin ortak adına "sosyal bilimler" denir. Sosyal bilimler ayrıca insan davranışlarını çeşitli yönleriyle de ele almaktadır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi sosyal bilimler ile bağdaşmaz?

A) İçinde yaşadığımız toplumu yakından tanımamızı sağlar.

B) Güncel olayları tahlil edip geleceğe dair daha doğru tahminlerde bulunmamıza yardımcı olur.

C) Çevremizde yaşayan insanların davranışlarını yorumlamamızı ve kişilik özelliklerini tanımamızı sağlar.

D) İnsan ırkının tarihsel evrimini ve gen yapılarındaki gelişimi somut delillerle ortaya koyar.

28.

TARİHÇİLERİN KUTBU: HALİL İNALCIK

Günümüz bilim dünyasında, Osmanlı tarihi alanında hem Türkiye'de ve hem de dünyada tartışmasız ilk akla gelen isim olan Prof. Dr. Halil İnalcık, 100 senelik ömrüne 25' ten fazla kitap, 300'ü aşkın makale sığdırdı.

1916 Prof. Dr. İnalcık, 7 Eylül'de İstanbul'da doğdu.

1940 Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nden (AÜDTCF) mezun oldu.

1942 "Tanzimat ve Bulgar Meselesi" adlı teziyle doktorasını aldı. AÜDTCF Yeni Çağ Kürsüsü'ne asistan olarak atandı.

1943 "Viyana'dan Büyük Ricat"e Osmanlı İmparatorluğu ve Kırım Hanlığı adlı teziyle doçent oldu.

1947 Türk Tarih Kurumu (TTK) üyeliğine seçildi.

1952 'Viyana Bozgun Yıllarında Osmanlı-Kırım Hanlığı İşbirliği' teziyle profesör oldu.

1953 1954 Columbia Üniversitesi School of International Affairs'a ziyaretçi profesör olarak davet edildi.

1956 1957 Rockefeller Vakfı'nın bursuyla Harvard Üniversitesi'nde "research fellow" olarak bulundu.

1960 Ders vermek üzere İsrail İbranî Üniversitesi'ne davet edildi.

1969 Türkolog Tibor Halasi-Kun ile birlikte Osmanlı araştırmaları için büyük önem taşıyan Archivum Ottomanicum dergisini çıkarmaya başladı.

1971 İngiltere Royal Historical Society tarafından "corresponding member" seçildi.

1972 30 yıl çalıştığı AÜDTCF'den emekli oldu.

Chicago Üniversitesi Tarih Bölümü'nde imtiyazlı profesör olarak çalışmaya başladı.

2005 İnalcık, Prof. S. Faroghi ile birlikte E. J. Brill'in (Leiden) "The Ottoman Empire and Its Heritage" serisinin editörlüğünü üstlenerek, 2005 yılına kadar bu seriden yayınlanan 38 cilt Osmanlı tarihini Batı dünyasına tanıtan belli başlı eserler arasında yer aldı.

2016 25 Temmuz'da Ankara'da tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti.

HALİL İNALCIK

ALDIĞI BAZI ÖDÜLLER

1998 İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü Ödülü
2001 Sofya Üniversitesi Fahri Doktora Unvanı
2002 İslam Konferansı Teşkilatı Teşekkür Plaketi
2002 Kültür Bakanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü
2002 Macaristan Liyakat Nişanı
2008 TBMM Onur Ödülü
2005 Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü
2012 TÜRKSOY Onur Madalyası
Prof. Dr. Halil İnalcık, bir asırlık ömrüne 25 kitap, 300'ü aşkın makale sığdırdı.

BAZI ESERLERİ

"Tanzimat ve Bulgar Meselesi",
"Tarihli Suret-i Defter-i Sancak-ı Arvanid",
"Fatih Devri Üzerinde Tetkikler ve Vesikalar",
"Gazavât-ı Sultân Murâd b. Mehemmed Hân İzladi ve Varna Savaşları",
"Tursun Beg, The History of Mehmed the Conqueror, Chicago-Minnesota: American Research Institute",
"Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi"

Görselde verilen bilgilerden yola çıkarak Prof. Dr. Halil İnalcık ile ilgili,

I. Sosyal bilim dalı olan tarih alanında çalışmalar yapmıştır.
II. Türk Dil Kurumu (TDK) üyeliğine seçilmiştir.
III. Yazdığı eserler ve yaptığı çalışmalarla birçok ödül almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

29.

Aydın'ın Germencik ilçesinde Magnesia Antik Kenti'nde yapılan kazılarda 6 heykel bulundu. Heykellerin iki bin yıllık olduğu düşünülüyor. Antik kentte otuz dört yıldır devam eden kazılarda bulunan ve İstanbul, İzmir, Aydın müzelerinde sergilenen neredeyse elli kadar heykelin olduğu biliniyor. Aydın valiliği antik kent için 2,6 milyon liralık proje hazırladı. Antik kentin turistler için ziyaret edilmesi gereken bir yer olması hedefleniyor.

Verilen metne göre sosyal bilimlerin;

I. ekonomi,
II. tarih,
III. kültür,

alanlarından hangilerinde hayatımızı etkilediği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

30. Bahar, annesi Hacer Hanım ile evde otururken aralarında aşağıdaki şekilde bir konuşma yaşanmıştır.

Hacer Hanım: Kızım elinden telefonunu hiç bırakmıyorsun, ben senin yaşındayken dışarıda arkadaşlarımla gezer, sohbet eder, oyunlar oynardım.

Bahar: Anne ben de arkadaşlarımla sohbet ediyorum. Onlarla sohbet etmek için artık yanlarında olmama gerek yok ki, teknoloji sayesinde aynı anda birçok arkadaşımla görüşebiliyorum.

Buna göre Hacer Hanım teknolojinin hangi yönüne dikkat çekmiştir?

A) Kısa zamanda bilgiye ulaşılabilmesi

B) Yüz yüze iletişimi azaltması

C) Birden çok kişiyle aynı anda görüşülebilmesi

D) Hayatı kolaylaştırması

31.

TRT ÇOCUK'ta yayınlanan çizgi dizi Rafadan Tayfa'nın sinema filmi "Rafadan Tayfa Göbeklitepe" çocuklar tarafından ilgiyle izlendi. Filmde Rafadan Tayfa'nın Göbeklitepe'de yaşadığı macera anlatılıyor. Göbeklitepe, Şanlıurfa ilimizde bulunan ve on iki bin yıllık geçmişiyle dünyanın bilinen en eski ve en büyük tapınma merkezidir.

Bu bilgiden çıkarılabilecek <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Göbeklitepe en önemli tarihi merkezimizdir.

B) Tarih, çocuklara filmler ile öğretilmelidir.

C) Şanlıurfa dünyadaki en eski yerleşim yeridir.

D) Sosyal bilgi ve bulgular sanat eserlerini etkilemektedir.

32.

Sürücüsüz taşıtlarla eve kargo teslimatı yapan robotlar, giderek profesyonel bir masa tenisçisine yakın bir performansla masa tenisi oynayan robot kol, akıllı telefonumuzdan kuaför randevumuzu ayarlayabilen dijital asistanlar, profesyonel bir futbol takımına antrenörlük yapmak üzere işe alınan yazılımlar.

Bu bilgiye göre, hayatımızın her alanında yanımızda olan aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnovasyon
B) Yapay Zekâ
C) ASELSAN
D) MİLGES

33. Öyle bir teknoloji ki bu gözle göremediğimiz küçük mikro cisimleri inceleyerek bizlere kendi kendini temizleyen kumaşlar, çok daha dayanıklı ulaşım araçları ve kirlenmeyen, paslanmayan eşyalar üretilebilecek. Bu teknoloji gelecekte bizlere daha neler getirecek merakla bekliyoruz.

Bu gazete haberinin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Gelecekte bizi neler bekliyor?

B) Nanoteknolojili gelecek

C) Yapay zekânın bize getirdikleri

D) Teknolojinin zararları

34. Bir kişi makine, araç, aygıt gibi bir şey icat ettiğinde icadı üzerinde çeşitli haklara da sahip olur. Bu haklarını güvence altına almak amacıyla Türk Patent Enstitüsüne başvurarak ürünü kullanma, çoğaltma ve satma haklarını belirli bir süre için koruma altına alır. Kişilerin icatları üzerindeki bu haklarına patent hakkı denir.

Buna göre;

I. Gül yeni yazmış olduğu kitabı için Türk Patent Enstitüsüne başvuruda bulundu.

II. İbrahim yeni bir motosiklet kaskı tasarladı ve patentini aldı.

III. Patlamayan balon icat eden Elif Türk Patent Enstitüsüne başvuruda bulunması gerektiğini öğrendi.

IV. Yeni filmini tamamlayan Cem Yılmaz Türk Patent Enstitüsünden patentini aldı.

durumlarından hangileri patent hakkının kullanımına örnek verilebilir?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II, III ve IV

35.

Şemada soru işareti ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa <u>yanlış</u> olur?

A) Vergi kaçıranlara destek oluruz.

B) Eser sahibine karşı sorumluluğumuzu yerine getirmemiş oluruz.

C) Yazara maddi kazanç sağlamış oluruz.

D) Devleti vergi kaybına uğratırız.

36.

Öğretmeniyle sohbet eden öğrencinin sözlerine karşılık öğretmeni aşağıdakilerden hangisini söylemiştir?

A) Aferin kızım artık hipotez oluşturabilirsin.

B) Bilimsel araştırma basamaklarına uygun sıralamayı takip etmemişsin.

C) Araştırmalarda ilk olarak kaynakçanı hazırlamalısın.

D) Bilimsel bir araştırma olmasını istiyorsan sadece kitaplardan faydalanmalısın.

37. Bir bilim insanı yeni bir icat yaptığında bunu yasal olarak güvence altına almak için aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

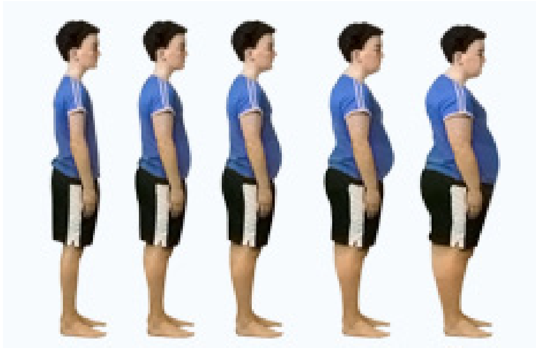
A) Seri üretime geçmelidir.

B) Herkesten gizlemelidir.

C) Patentini almalıdır.

D) Yurt dışında satmalıdır.

38.

Obezite, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin önemli bir sağlık sorunudur. Dünya Sağlık Örgütü tarafından obezite, sağlığı bozacak ölçüde vücutta aşırı yağ birikmesi olarak tanımlanmıştır. İnsanların günlük aldığı enerjinin harcanan enerjiden fazla olması durumunda, harcanamayan enerji vücutta yağ olarak depolanmakta ve obezite oluşumuna neden olmaktadır. Günümüzde teknolojik gelişmeler de yaşamı kolaylaştırmakla birlikte günlük hareketleri de önemli ölçüde sınırlamakta, obeziteyi arttırmaktadır.

Bu paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) İnsanlarda zamanla kilo artışı yaşanır.

B) Teknolojinin olumsuz yanları da vardır.

C) İnsanlar yaşlandıkça obezite riski artar.

D) Obezite sadece gelişmiş ülkelerde görülür.

39. 10 yaşındaki İngiliz kız, 100 kişinin hayatını kurtardı

Tayland'da ülkeyi geçen hafta sonu vuran tsunami sırasında coğrafya bilgisi sayesinde çevresindekileri uyaran 10 yaşındaki bir İngiliz öğrenci, yaklaşık 100 kişiyi ölümden kurtardı.
İngiliz The Sun gazetesinin haberine göre, Tilly adındaki kız, geçen pazar günü meydana gelen depremin ardından, deniz altındaki depremler ve tsunami konusunda aldığı dersi hatırlayınca, Tayland kıyılarını tsunaminin vuracağını anladı.
Tilly, gazeteye yaptığı açıklamada, "Öğretmenlerimizden Andrew Kearnay, bize depremleri ve tsunaminin nasıl meydana geldiğini anlatmıştı. Kumsaldayken su garipleşti, kabarcıklar çıkmaya, sular çekilmeye başladı. Neler olduğunu, tsunaminin geldiğini anladım ve anneme haber verdim" dedi.
İngiliz öğrencinin uyarısıyla Maikhao kumsalının ve yakınlardaki otelin tahliye edildiği ve buradaki 100 kadar kişiden ölen olmadığı belirtildi. Bölge sakinleri, Tilly'ye "Kumsal meleği" adını taktı.

Yukarıda verilen gazete haberine göre,

I. Sosyal bilimler hayatımızın her alanında vardır.

II. Coğrafya sayesinde doğal afetlere karşı alınacak tedbirler konusunda fikir sahibi oluruz.

III. Depremlerin ardından her zaman tsunami gerçekleşir.

IV. Sosyal bilimlerden öğrendiğimiz bilgiler sadece teorik değildir, günlük yaşamımızda da önemlidir.

V. Coğrafya en önemli sosyal bilim dalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I, II ve III
B) I, II ve IV
C) II, III ve IV
D) II, III ve V

40. Teknoloji her geçen gün gelişmekte, kullandığımız ürünün üst modelleri ortaya çıkmakta, insanlar da yeni ürünleri tercih etmektedir. Bozulmuş, kullanılamayacak duruma gelmiş elektronik aletler ise "elektronik atık "ya da "tekno atık" olarak değerlendirilmektedir. Masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar, tabletler, televizyonlar, cep telefonları, radyolar, kulaklıklar vb. elektronik atıklara örnek olarak verilebilir. Elektronik atıklar içlerinde bulundurdukları ağır metallerden dolayı tehlikelidir. Kurşun, kadmiyum, bakır, krom, cıva bu aletlerin içinde bulunan ağır metaller arasında sayılabilir. Kurşun zaman içinde çocukların beyinlerinde hasar oluşturur. Bu aletlerin kırılmadan parçalanmadan, içindeki zararlı ağır metaller ortaya çıkmadan geri dönüşüme kazandırılması gerekmektedir. Türkiye'de kişi başı elektronik atık miktarı yıllık 6 kg'dır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi arttıkça elektronik atık miktarları da artmaktadır. Dünya genelinde yıllık 50 milyon ton elektronik atık ortaya çıkmaktadır. Dünyanın en yeni sorunu olarak karşımıza çıkan elektronik atık yönetiminin ulusal ve uluslararası çalışmalar ile yapılması gerekmektedir.

Buna göre, elektronik atık sorununun çözümü için aşağıdakilerden hangisinin yapılması doğru bir davranış olur?

A) Teknolojinin gelişmesi engellenmelidir.

B) İnsanlara bozulan cihazları tamir etmeleri öğretilmelidir.

C) Teknolojik atıklar geri dönüşüme kazandırılmalıdır.

D) Kullanmadığımız teknolojik aletler ihtiyacı olan gelişmemiş ülkelere gönderilmelidir.

41. Ayşe aşağıdaki tabloda belirtilen plan doğrultusunda çalışmasını tamamlamıştır. Öğretmeni yaptığı değerlendirme sonucunda Ayşe'nin çalışmasının hatalı olduğunu tespit etmiştir.

GÜNLER	ÇALIŞMALAR
Pazartesi	İlgi duyduğu, merek ettiği bir konuyu belirlemiş.
Salı	Konusu ile ilgili varsayımlarını test etmiş.
Çarşamba	Kaynaklarından bilgi toplamış.
Perşembe	Hipotezlerini belirlemiş.
Cuma	Bilgilerini düzenleyerek, kaynakçasını da yazmıştır.

Buna göre, Ayşe aşağıdakilerden hangisini yaparsa hatasını düzeltmiş olur?

A) Araştırmasını görsellerle desteklerse

B) Salı ve perşembe günü çalışmaları yer değiştirirse

C) Kaynak çeşitliliğini arttırırsa

D) Öğretmeninin istediği bir konuyu araştırırsa

42. Nanoteknoloji, atom kullanılarak yeni cihazlar geliştirmeyi ve üretilmek istenen maddenin atomlarından başlayarak yapılmasını amaçlayan miniteknolojidir. Nanoteknoloji hayatımıza sağlık, boyacılık, otomotiv, kumaş, mutfak gereçleri vb. alanlarda birçok yenilik sağlar. Hayatımızı kökten değiştirmesi beklenen bu yeniliklere şunlar örnek verilebilir:

1. İnsan vücudunda dolaşarak, kanser hücrelerini yayılmadan bulup yok eden tıbbi araçlar üretilecek
2. Leke tutmayan kumaşlar üretilecek
3. Çelikten daha hafif ve daha sağlam yapılar yapılacak

Buna göre nanoteknolojinin kullanımına ilişkin örnekler ile kullanım alanları aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3
A)	İnşaat	Sağlık	Tekstil
B)	Tekstil	Sağlık	İnşaat
C)	Sağlık	Tekstil	İnşaat
D)	Sağlık	İnşaat	Tekstil

43.

Elazığ'ın Sivrice ilçesinde 6,8 büyüklüğünde meydana gelen depremin ardından hasar tespit çalışmaları yapıldı. Hasar tespit çalışmalarında "lazer tarayıcı cihaz" kullanıldı. Cihaz çevredeki 130 ile 150 metre yarıçapında bulunan binalara saniyede 2 milyon atış yaparak binaların noktasal ve konumsal bütün verilerini tespit etti. Çalışmalar elde edilen bilgiler doğrultusunda yürütüldü.

Yukarıdaki paragrafta teknolojinin hangi yönü vurgulanmaktadır?

A) Teknolojinin doğal afetlerin oluşumuna etkisi

B) Teknolojinin hayatımıza etkisi

C) Teknolojinin olumsuz yönleri

D) Teknolojinin zamanla gelişimi

44. Teknoloji, genelde insan yeteneklerini genişletmek ve insan ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan bilgidir. İnternet ile birlikte günden güne gelişmektedir. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte birçok alanda yenilikler yapılmıştır. Evlerde, iş yerlerinde, fabrikalarda, okullarda, hastanelerde kısacası aklınıza gelebilecek her yerde teknolojiyi görmek mümkündür. Teknoloji faydalı mı yoksa zararlı mı diye tartışırken, teknolojinin yol açtığı sorunlar bile, yine teknoloji ile çözülür hale geldi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi teknolojinin yararlarından biri <u>değildir</u>?

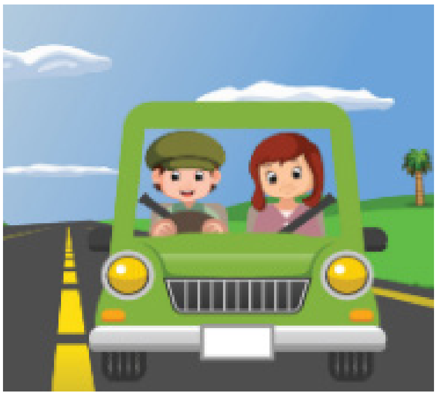
A) Günlük hayatı kolaylaştırması

B) Sosyal soyutlanmayı artırması

C) Üretimde verimliliği artırması

D) Bilginin yayılmasını kolaylaştırması

45.

Günümüzde ulaşımda kullanılan sürücüsüz araçların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu araçlar daha hızlı, konforlu, güvenli olmakla birlikte insan gücüne duyulan ihtiyacı da her geçen gün azaltmaktadır. Gelişmeler bu şekilde devam ederse gelecekte şoför, kaptan, pilot, makinist gibi meslekler yok olabilir.

Verilen paragrafa göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Teknoloji hayatımızı kolaylaştırmaktadır.

B) Mesleklerin bazıları gelecekte olmayabilir.

C) Ulaşım en önemli teknoloji alanıdır.

D) Sürücüsüz araçlar yaygınlaşmaktadır.

46. **HABER**

Aydın Polisi Efeler Mahallesi'nde korsan cd imal ettikleri belirlenen adrese baskın yaparak piyasa değeri 1 milyon TL olan korsan ürün ele geçirdi. Tutuklanan şahıslar emniyete sevk edildiler.

Bu habere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Korsan ürün üretmek ve satmak yasal değildir.

B) Telif hakları ihlal edilmiştir.

C) Haksız kazanç elde edilmesinin önüne geçilmiştir.

D) Eser sahipleri emeklerinin karşılığını almıştır.

47.

Amerika Birleşik Devletleri'nde düzenlenen uluslararası Bilim ve Mühendislik Fuarına altmış sekiz ülkeden bin beş yüz yetmiş altı proje katıldı. Fuara ülkemizden katılan on yedi yaşındaki iki kız öğrencinin hazırladığı "Manyetik Rezonans Arı Kulaklığı" projesi çevre ve fizik dalında dünya dördüncüsü oldu. Öğrencilerin bulduğu kulaklığın, tedavisi olmayan kulak çınlaması hastalığına çözüm olacağı düşünülüyor.

Bu bilgiye göre yarışmayı kazanan öğrencilerin öncelikle aşağıdakilerden hangisini yapması en doğru davranış olur?

A) Başarı belgelerini okul idaresine vermeleri

B) Buluşları için patent başvurusu yapmaları

C) Cihazlarını geliştirmek için daha çok çalışmaları

D) Meslek olarak mühendisliği seçmeleri

48. Teknoloji; insanoğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerden daha iyi, daha verimli biçimde yararlanmasına ve bu bilgi ve becerileri hayatında daha bilinçli olarak uygulayabilmesine yardımcı olmaktadır. Akıllı tahta, bilgisayar, tablet, fotokopi makinesi eğitimde kullanılan teknolojik araçlardır. Ayrıca simülasyonla (benzetim) ders konuları çok daha iyi öğretilmektedir.

Buna göre;

I. Eğitimde verimlilik teknoloji sayesinde artmaktadır.

II. Teknolojik araçlar eğitim ortamında zaman israfına yol açmaktadır.

III. Gelişen teknoloji, eğitim alanında da varlığını göstermektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I　　B) Yalnız II

C) II ve III　　D) I, II ve III

49.

Eskiden okullarımızda tebeşir kullanılarak yazılabilen kara tahtalar vardı. Bu tahtalar kullanılırken bir şekli çizmek çok zaman alır, ortaya çıkan tebeşir tozu ise sınıfın kirlenmesine sebep olurdu. Günümüzde ise okullarımızda etkileşimli tahta kullanılıyor. Bu tahtalar öğretmenin ders işleyişini kolaylaştırıyor. İnternet bağlantısı sayesinde de öğrenciler ihtiyaç duydukları bilgilere anında ulaşabiliyor.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Eğitim kadar sağlık alanında da çalışılmalıdır.

B) Tebeşir tozu öğrencilerin sağlığını olumsuz etkilemiştir.

C) Teknoloji eğitim hayatımızı kolaylaştırmaktadır.

D) Eğitimde öğretmene duyulan ihtiyaç her geçen gün azalmaktadır.

50.

Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) mühendisleri tarafından geliştirilen ve tüm fikri ve sınai mülkiyet hakları %100 TOGG'a ait olan, yüksek teknolojiye sahip, elektrikli otomobilin üretim yeri "Bursa" olacak. Fabrikaya 300'ü nitelikli personel olmak üzere 4 bin 323 işçi alınacak. Fabrikada 5 ayrı modelde yılda 175 bin araba üretimi yapılacak.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Teknolojideki gelişmeler sanayimizi etkilemektedir.

B) Teknoloji ülkemiz ekonomisine olumlu katkı yapmaktadır.

C) Bursa ve çevresinde iş imkânları artmaktadır.

D) Bursa'da elektrikli araba satışları artmaktadır.

51. İletişim teknolojisinin gelişmesiyle, bilgiye ulaşma, haberlerin hızla yayılması ve toplumsal ilişkilerde değişimler olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu olumlu değişimlerden biri değildir?

A) Yanlış haberlerin de yayılmasına neden olması

B) Duygu paylaşımını kolaylaştırması

C) Bilgi aktarımı ile bilgiye ulaşmayı kolaylaştırması

D) Sınırları kaldırarak toplumların birbirlerini tanımasını sağlaması

52.

Yenilenebilir Enerji Bir Numara

Dünya Ekonomik Forumu geçtiğimiz günlerde bir rapor yayımladı. Bu rapora göre artık güneş ve rüzgâr enerjisi elde etmek, fosil yakıtlardan enerji elde etmek kadar ekonomik. Yenilenebilir enerjinin eskisine göre çok daha ekonomik bir enerji kaynağı hâline gelmesinde, son beş yılda bu alana yapılan yatırımların etkili olduğu düşünülüyor. Teknolojik gelişmeler sonucunda güneş panellerinin donanım ve kurulum maliyetleriyle rüzgâr türbinlerinin üretim ve kurulum maliyetleri de düştü. Bu gelişmeler yenilenebilir enerjinin önemli bir dönüm noktasına ulaştığını gösteriyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarının ekonomik hâle gelmesi ileride küresel ısınmanın önüne geçebilmek için önemli.

Buna göre;

I. Günümüzde yenilenebilir enerji kaynaklarının kurulum maliyetleri düşmeye başlamıştır.

II. Teknolojik gelişmeler yenilenebilir enerji kaynaklarının kurulumunu olumsuz etkilemektedir.

III. Yenilenebilir enerji kaynaklarının ekonomik hale gelmesi küresel ısınmanın önüne geçmede etkili olacaktır.

IV. Yenilenebilir enerji kaynakları arasında rüzgâr enerjisi, güneş panelleri ve fosil yakıtlar bulunmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) I ve II　　B) I ve III

C) II ve III　　D) II ve IV

53.

I	Kaynakçada yazarın doğum yerini yazması
II	Araştırması için kaynak belirlemesi
III	Çalışmasının sonuna kaynakça yazması
IV	Çeşitli kaynaklardan araştırma yapması

Beslenme dostu okul projesinde görevli olan Ayşe'den meyveler hakkında araştırma yaparak sınıfında bir pano hazırlaması istenmiştir.

Ayşe'nin araştırmasının bilimsel olabilmesi için tabloda verilenlerden hangisini yapması gerekmez?

A) I　　B) II　　C) III　　D) IV

54. "Nanoteknoloji" insanın saç kılının 80 binde biri büyüklüğünde "nano" ölçüdeki parçalarla uğraşan bilimdir. Tıpkı yap-boz oyununda parçaların birleştirilerek istenen şeklin oluşturulması gibi, nanoteknolojide de atomlar veya moleküller tek tek alınıp hassas şekilde birleştirilerek istenen ürün elde edilir.

1. Esneklik, bükülebilen ve katlanılabilir özellikleri bulunan akıllı telefonlar, günümüz dünyasına yavaş yavaş girmeye başlamıştır.

2. Nano malzemeler kullanılarak, çok çeşitli fonksiyonlara sahip kumaşlar elde edilmektedir. Üzerine bir bardak meyve suyu dökülen pantolonumuzun suyu itme özelliği, kirlenmesine engel olmaktadır.

3. Nanoteknoloji, normal yapılara göre daha hafif, daha güvenli ve daha akıllı taşıtların üretilmesinde çok fonksiyonlu materyallerin oluşumu için gelecek vadetmektedir.

Buna göre;

• Tekstil,
• Ulaşım,
• İletişim,

alanları ile nanoteknoloji kullanılan örnek durumlar eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

	1	2	3
A)	Tekstil	İletişim	Ulaşım
B)	İletişim	Ulaşım	Tekstil
C)	İletişim	Tekstil	Ulaşım
D)	Tekstil	Ulaşım	İletişim

55. I. ....?...............
II. ....?..............

Yukarıda bir araştırma ödevinin ilk ve son basamağı verilmiştir.

Buna göre soru işareti ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangilerinin getirilmesi doğru olur?

	I	II
A)	Araştırma konusunun belirlenmesi	Kaynakça hazırlanması
B)	Verilerin toplanması	Rapor hazırlanması
C)	Bilgilerin not edilmesi	Verilerin toplanması
D)	Araştırma konusunun belirlenmesi	Bilgilerin not edilmesi

56.

1	………………….., bir fikir veya sanat eserini meydana getiren kişinin, bu eserden doğan haklarıdır.
2	Bilimsel etiğe uygun davranmanın bir gereği olarak hangi bilgi hangi kaynaktan alınmışsa ……......... kısmında belirtilmelidir.
3	………………buluş sahibinin buluş konusu ürünü belirli bir süre üretebilme, kullanabilme veya satabilme hakkına denir.

Parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla gelmesi gerekenler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Telif - Kaynakça- Patent

B) Bilimsel dürüstlük - Telif - Süreli yayın

C) Patent - Kaynakça - Bilimsel dürüstlük

D) Kaynakça - Süreli yayın – Telif

57. I. Kütüphanedeki bazı kaynaklardan Aydın SAYILI ile ilgili notlar aldım. Ansiklopedilerden ve süreli yayınlardan bilgi topladım. Aydın SAYILI'nın hayat hikayesini farklı kaynaklardan okudum.

II. İlçemizdeki kütüphaneye giderek araştırma konumu görevliye ilettim. Konuyla ilgili kitaplar, dergiler, ansiklopediler ve güvenilir genel ağ adresleri konusunda görevliden yardım aldım.

III. Öğretmenim merak ettiğimiz bir konuda bilimsel bir araştırma yapmamız için ödev verdiğinde, beş liralık banknot üzerinde fotoğrafı bulunan Aydın SAYILI'yı araştırma konusu olarak seçtim.

IV. Topladığım bilgileri ve hangi kaynaklardan yararlandığımı defterime yazdım. Bilgileri kaynağında yazdığı şekilde kullanmaya dikkat ettim. Kaynakça kısmını da eklediğim çalışmamı öğretmenime teslim ettim.

Seçil'in hazırladığı araştırma ödevinde izlediği aşamaların bilimsel araştırma basamaklarına göre doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

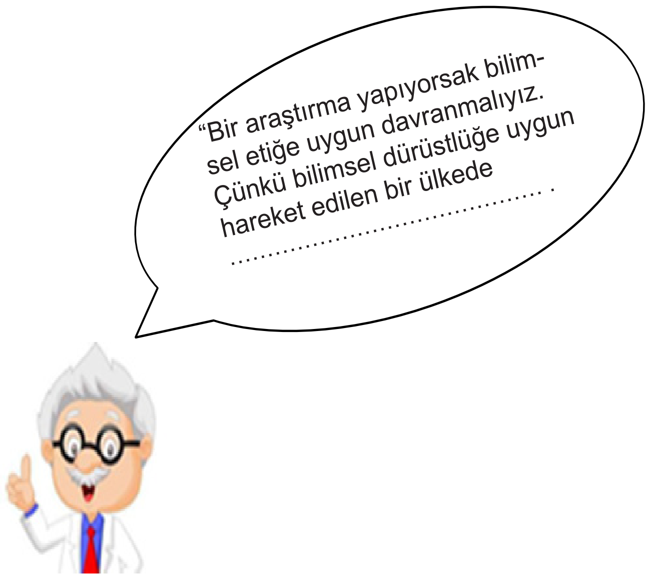
A) II - III - IV - I

B) III - II - I - IV

C) I - II - IV - III

D) IV - III - II - I

58.

Hakan Bey, bir üniversitede profesör olarak görev yapmaktadır. "Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri" adlı yeni kitabında, farklı kaynaklardan elde ettiği bazı alıntılara yer vermiştir. Hazırladığı kitabın sonunda yer alan kaynakça kısmında da yararlandığı kaynakları belirtmiştir. Öğrencilerine bu konuyla ilgili olarak, yukarıda verilen sözü söylemiştir.

Buna göre Hakan Bey'in sözleri aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanamaz?

A) bilgi ve bilimsel düşünce hak ettiği değeri görür.

B) bilimle ilgilenen insanların çalışma isteği artar.

C) bilimsel gelişmelerin çeşitliliğinde artış gözlenir.

D) bilimsel çalışmalarla ilgilenenlerin sayısı azalır.

59. Aşağıda telif hakkı ile ilgili temel özellikler verilmiştir.

- Telif hakkının doğması için tescile gerek yoktur. Fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklar eserin üretilmesiyle birlikte doğar.
- Telif hakları soyut niteliğe sahiptir. Telif hakları ile koruma altına alınan, insan düşüncesinin yarattığı maddi olmayan mallardır.
- Telif haklarında ülkesellik ilkesi geçerlidir. Koruma hangi ülkede talep ediliyorsa koruma şartları o ülke mevzuatına göre belirlenir.
- Fikri mülkiyet hakları belli bir süre boyunca korunurlar.(Fikir ve sanat eserlerinde 70 yıl vs.) Fikir ürünleri somutlaştıkları eşyadan ayrı ve bağımsız bir hukuki statüye sahiptir.

Buna göre;

I. Telif hakkı elde edilebilmesi için gerekli kurumlara başvurmak gerekmektedir.

II. Telif hakkı insan düşüncesinin ortaya koyduğu fikirleri koruma altına alır.

III. Telif hakları koruma şartları ülkeden ülkeye değişebilir.

IV. Telif hakları sınırsız süre ile korunur.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) I ve IV

B) II ve IV

C) I, II ve IV

D) II, III ve IV

60.

Dünyanın Beklediği Gözlemevi Erzurum'da

Bilim insanlarının merakla beklediği Doğu Anadolu Gözlemevi Erzurum'da inşa ediliyor. Doğu Anadolu Gözlemevi proje koordinatörü, dünyada tek olma özelliğine sahip gözlemevi için şunları söyledi:
"Büyük teleskopların tamamına baktığımızda Havai ve Şili'de var. Orada gündüz olduğunda, burası gece olduğu için oradaki projelerin devamı için şu anda burası cazip bir yer hâline geldi. Bütün dünyanın, astronomi ve bilim camiasının gözü bu teleskopta. Nedeni ise gece gündüz farkını ortadan kaldıracak bir konumda bulunmamız. Erzurum'da kar yağışının fazla ancak nemin az olması, havanın soğuk olması, astronomik açıdan en önemli kriterlerden. Biz kızıl ötesi gözlem yapacağımız için soğuk hava ideal bir durum. Kar yağışı da atmosferi temizlediği için önemli."

Gazete haberinden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Türkiye'de teknolojinin en gelişmiş olduğu il Erzurum'dur.

B) Dünyadaki tek gözlemevi Erzurum'da bulunmaktadır.

C) İklim ve konum gibi coğrafi özellikler birçok şeyi etkilediği gibi teknolojik yatırımları da etkiler.

D) Kurulacak gözlemevi sayesinde gece gündüz farkı ortadan kaldırılacaktır.

61. Bir düşünce veya sanat eserini oluşturan kişinin bu eser üzerindeki haklarının tümüne telif hakkı denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi telif hakları ile amaçlanan hedeflerden biri olamaz?

A) Yaratıcı düşünceleri korumak

B) Ürünün parasal değerini azaltmak

C) Sanatçıları yeni ve özgün eserler yapmaya teşvik etmek

D) Eser sahibinin emeğini korumak

62. Aşağıdaki tabloda uluslararası patent başvurusu yapan ülkeler sıralaması verilmiştir.

SIRA	ÜLKE	Patent Başvurusu (2017)	Verilen Patent (2017)	Yaşayan Patent (2017)
1	ÇİN	1,381,594	420,144	2,085,367
2	ABD	606,956	318,828	2,984,825
3	JAPONYA	318,479	199,577	2,013,685
4	KORE	204,775	120,662	970,889
5	ALMANYA	67,712	15,653	657,749
6	HİNDİSTAN	46,582	12,387	60,777
7	RUSYA	36,883	34,254	244,217
8	KANADA	35,022	24,099	180,727
9	AVUSTRALYA	28,906	22,742	144,555
10	BREZİLYA	25,658	5,450	25,664
11	B. KRALLIK	22,072	6,311	1,243,678
12	MEKSİKA	17,184	8,510	112,617
13	İRAN	16,259	4,151	42,447
14	FRANSA	16,247	11,865	563,695
15	HONG KONG	13,299	6,671	45,059
16	SINGAPUR	10,930	6,217	49,514
17	İTALYA	9,674	4,855	297,672
18	ENDONEZYA	9,303	2,309	–
19	**TÜRKİYE**	**8,555**	**1,900**	**68,886**
20	POLONYA	4,041	2,904	75,982

Bu tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Tüm patent başvuruları olumlu bir şekilde sonuçlanmayabilir.

B) Polonya Türkiye'ye göre daha az patent başvurusunda bulunmasına rağmen daha çok patent almıştır.

C) En fazla patent başvurusu yapan ülke Çin'dir.

D) Yaşayan patentlerin çoğu Avrupa devletleri tarafından alınmıştır.

63. TÜBİTAK ülkemizde bilimin gelişmesi için faaliyet gösterir. Ülkemizin çeşitli yerlerinde bilim merkezlerinin açılmasını ve bilim kültürünün ülke genelinde yayılmasını amaçlamaktadır. Bilim merkezleri her yaş grubundan insanın bilimle iç içe olmasını amaçlar. Herhangi bir maddi gelir elde etmeyi amaçlamayan bu kuruluşlar insanlarda bilim merakı oluşturmayı ve bilimin gelişmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Buna göre, bilim merkezleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Bilim merkezlerine her yaş grubundan insan gidebilir.

B) Bilim merkezleri insanlarda bilimsel merak uyandırmayı amaçlar.

C) Bilim merkezleri maddi gelir elde etmek amacıyla kurulmuştur.

D) TÜBİTAK ülkemizde bilimin gelişmesini desteklemektedir.

64. Hatice ve arkadaşları araştırma için kütüphaneye gitmişler, burada ulaştıkları bilgileri not almışlar, yaptıkları alıntıları tırnak (" ") içinde kullanmışlar ve notların altına da konunun adı, yazarın adı, kitabın adı, cilt ve sayfa numaraları ve basım yılını yazmışlardır.

Buna göre Hatice ve arkadaşları aşağıdakilerden hangisine dikkat etmişlerdir?

A) İnsan Hakları Beyannamesine

B) Basın Özgürlüğüne

C) Düşünce Özgürlüğüne

D) Telif Hakkına

65. Devlet bazı uygulamalarla vatandaşlarının emeğini koruma altına almak amacıyla tedbirler alır. Bu tedbirlerin aşağıda açıklamaları verilmiştir.

Telif: Herhangi bir bilgi veya düşünce ürününün kullanılması ve yayılması ile ilgili hakların, yasalarla belirli kişilere verilmesine denir.

Patent: Sahibinden izin almaksızın, orijinal bir fikir veya sanat eserini, doğrudan veya dolaylı bir şekilde çoğaltarak haksız kazanç elde etmeye denir.

Bandrol: Devletçe verginin alındığını gösteren ve satılan şeylerin üzerine konulan, yapıştırılan etikete denir.

Barkod: Her türlü ticaret malına konulabilen, o malla ilgili stok, fiyat gibi bilgileri içeren, değişen genişlikte çubuklar biçiminde, elektronik tarayıcıyla okunabilen simgeye denir.

Buna göre hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

A) Telif B) Patent

C) Bandrol D) Barkod

66. Teknoloji günümüzde hayatımızın vazgeçilmez bir noktasına yerleşmiştir. Isı koruması sağlayan ayakkabılar, leke tutmayan, kurşun geçirmeyen kumaşlar, hücre tamiri vs. artık hayal değil.

Bu bilgiler aşağıdaki hangi teknoloji alanı ile ilgilidir?

A) Gen teknolojisi

B) Nanoteknoloji

C) Biyoteknoloji

D) Makine teknolojisi

67. Aşağıdaki tabloda ülkemizdeki patent başvurularının alanlara göre toplam başvuru sayıları verilmiştir.

	En Çok Patent Başvurusunda Bulunulan Alanlar	
1	Dijital Haberleşme	20271
2	Bilgisayar Teknolojileri	19152
3	Elektrikli Aletler	16577
4	Medikal Teknolojiler	15826
5	Ulaştırma	10867

Tablodaki verilere göre aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Ulaştırma alanında yapılan patent başvurusu, diğer alanlardaki başvuru sayılarının hepsinden azdır.

B) Dijital haberleşme alanındaki başvurular ulaştırma alanının iki katından fazladır.

C) Medikal teknolojiler alanındaki başvurular elektrikli aletler başvurusunun gerisinde kalmıştır.

D) Dijital haberleşme alanındaki başvurular diğer alanları geride bırakmıştır.

68.

İnsansı robot ASİMO Honda Motor tarafından ilk defa 1986 yılında üretilmiş olup; ileri ve geri hareket etme, adım atma ve yan yürüme, merdiven çıkma ve inme gibi birçok hareketi yapabilmektedir.

Buna göre;

I. Geçmişten günümüze teknoloji sürekli gelişmektedir.
II. Teknoloji insanların hayatını kolaylaştırmıştır.
III. İnsanların en önemli sorunları çözüme kavuşmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I, II ve III

69. Fatih Öğretmen 6.sınıf sosyal bilgiler dersinde "Bilim, Teknoloji ve Toplum" konusunu işlemektedir. 50 yaşında olan Fatih Öğretmen geçmiş ve günümüz teknolojisi arasındaki farklara dikkat çekerek öğrencilerin gelecekte olası bilimsel ve teknolojik gelişmeler hakkında düşüncelerini almak için yaşadığı bir olayla derse başlar.

Fatih Öğretmen: Çocuklar ben sizin oturduğunuz sıralarda otururken, bir gün gelecek küçük telefonlar çıkacak, bunlarla insanlar sevdikleriyle uzaktan görüntülü konuşacak deseler bu bana hayal gibi gelirdi. Ama bakın şimdi bu mümkün. Sizce gelecekte bilimsel ve teknoloji alanında ne gibi gelişmeler olabilir?

Fatma: Öğretmenim gelecekte ev ve iş hayatımızda robotların çok yaygın olacağını düşünüyorum.

Ayşe: Belki de bir yerden bir yere ışınlanabiliriz öğretmenim.

Gül: Yapay zekâ geleceğimizin en önemli bilimsel gelişmesi olacak öğretmenim.

Fatih Öğretmen: İşte çocuklar bilim ve teknoloji her an gelişmektedir. Gelişmeye devam edecektir. Günümüzde bize gelecekle ilgili hayal gibi gelen şeyler bir bakarsınız gerçek olur. Bu yüzden bilim ve teknoloji alanında çok çaba göstermeliyiz.

Fatih öğretmen ve öğrencileri arasında geçen konuşmalara göre aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Bilim ve teknolojinin sürekli geliştiği

B) Gelecekte yaşanmasını düşündüğümüz şeylerin sadece hayal ürünü olduğu

C) Bugün mümkün görünmeyen birçok şeyin gelecekte mümkün olabileceği

D) Bilim ve teknoloji alanında çaba göstermemiz gerektiği

70. Aşağıda bilimsel araştırma basamaklarının sıralaması verilmiştir.

I. Konu belirleme
II. Hipotez oluşturma
III. Bilgi ve belge toplama
IV. Hipotezleri test etme
V. Elde edilen verileri raporlama

Ceyhun sosyal bilgiler dersinde, plastik atıkların geri dönüşümü ile ilgili araştırma yapmaya karar vermiştir.

Ceyhun bu adımdan sonra araştırmasına bilimsel araştırma basamaklarından hangisi ile devam etmelidir?

A) Bilgi ve belge toplama

B) Elde edilen verileri raporlama

C) Hipotez (varsayım) oluşturma

D) Hipotezleri test etme

71. Yağız çok istediği bir kitabı almak için kitapçıya giderken, yol kenarında kitap satan bir sokak satıcısında istediği kitabı görür. Fiyatı çok düşük olan kitabı, tereddüt etse de alır. Eve gidince sabırsızlıkla kitabı okumaya başlar ancak sayfalarda eksiklik olduğunu fark eder. Kitabı iade etmek için gittiğinde ise satıcıyı yerinde bulamaz.

Bu metne göre Yağız ile ilgili;

I. Korsan ürün alarak emeğe saygı göstermemiştir.
II. Bilinçli tüketici olarak hakkını arayabilmiştir.
III. Ucuz ürün aldığı için mağdur olmamıştır.

yargılarından hangisine ulaşılamaz?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

72. Teknoloji, hayatımızda birçok değişimi ve gelişimi beraberinde getirdi. Mutfakta kullandığımız araç gereçlerden tutun da ulaşımda, iletişimde kullandığımız birçok araç gereç değişmeye, gelişmeye ve hayatımızı kolaylaştırmaya devam ediyor. Örneğin artık uzaktaki akrabalarımıza daha kısa zamanda ulaşmak, onlarla görüntülü konuşabilmek mümkün oldu. Bunun yanında teknoloji hayatımıza hiç mi olumsuz etki yapmadı? Tabi ki yaptı. İnsanlar artık konuşmak için bir araya gelmemeye başladı. Aralarındaki yüz yüze iletişimin azalmasıyla samimiyet de azaldı. Teknolojik aletlerin yaydığı radyasyon hem insan sağlığını hem de çevremizdeki canlıların sağlığını olumsuz etkiledi. İnsanoğlu teknolojiden ayrı yaşayamadığı gibi tamamen teknolojiye de bağımlı olmamalıdır. Teknolojiyi doğru ve yerli yerinde kullanmak gerekir.

Metne göre, teknoloji ile ilgili verilmek istenen mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

A) Teknolojiyi doğru kullanmak gerektiği

B) Teknolojinin insanlar arasında samimiyeti azalttığı

C) Teknolojinin ulaşımda kullanıldığı

D) Teknolojinin hayatımızı kolaylaştırdığı

73. 6. sınıf öğrencisi Kaan, küresel ısınma ve etkileri konusunda bir araştırma yapmaya karar verdi. Fosil atıkların kullanılmasının küresel ısınmaya neden olduğunu ileri sürerek küresel ısınmayla ilgili kitap, dergi ve internetten bilgiler topladı. Araştırmasının yazım işini de tamamladıktan sonra kaynakçasını ekleyerek araştırmasını tamamladı.

Buna göre Kaan araştırmasını yaparken bilimsel araştırma basamaklarından hangisini atlamıştır?

A) Varsayım oluşturma
B) Rapor yazma
C) Bilgileri sınıflandırma
D) Konu ile ilgili bilgi toplama

74. Nanoteknoloji günlük hayatta tekstil, sağlık, kimya, sanayi vb. birçok alanda kullanılmaktadır. Örnek olarak çelikten on kat daha güçlü fakat çelikten daha hafif malzemeler geliştirilerek, daha az yakıt tüketen deniz, kara ve hava taşıtlarının üretilmesi verilebilir.

Nanoteknoloji ile ilgili bu açıklamada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bazı çevresel sorunlara neden olduğu

B) Kullanılan bazı malzemelerden çok daha güçlülerini üretebildiği

C) Çeşitli sanayi dallarında kullanıldığı

D) Kara, deniz ve hava yolları taşımacılığında kullanıldığı

75.

Ülkemizde, belirlenen pilot illerden başlamak üzere şehirlerimizin akıllı şehirlere dönüşümü planlanmaktadır. Akıllı şehir sistemiyle daha güvenli, ulaşımı daha kolay ve daha temiz bir çevreye sahip şehirler oluşturulmaktadır. Ayrıca akıllı şehirlerde yaşayanların, şehir hakkındaki bilgilere daha kolay ulaşması, enerjiden tasarruf etmesi ve doğal afetlerden daha az etkilenmesi hedeflenmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Akıllı Şehir Uygulamaları Projesi ile hedeflenenlerden biri değildir?

A) Suç oranlarını azaltmak,

B) Çevre kirliliğini azaltmak,

C) Doğal afetlerin süresini azaltmak,

D) Aşırı enerji kullanımını azaltmak,

76. Araştırma yapmaya çok meraklı olan Aysel, sosyal bilgiler dersinde öğretmeni Mehmet Bey'in anlattığı Türkiye Selçuklu Devleti'nin ülkemize bıraktığı tarihi eserler konusundan çok etkilendi. Öğretmeni Mehmet Bey ile görüşüp bu konuyla ilgili proje ödevi almak istedi. Aldığı proje ödevinin bilimsel bir araştırma olmasını istiyordu. Bu amaçla bu tarihi eserlerin daha çok tanıtımının sağlanarak turizme kazandırılabileceği varsayımını oluşturdu.

Konuyla ilgili kitaplardan, gazetelerden, genel ağ adreslerinden gerekli dokümanları topladı. Bu dokümanları kaynakçaları ile birlikte rapor haline getirerek araştırmasını tamamladı.

Aysel araştırmasını yaparken bilimsel araştırma basamaklarından hangisine dikkat etmemiştir?

A) Konu belirleme

B) Hipotez oluşturma (Varsayım belirleme)

C) Kaynak tarama(Bilgi toplama)

D) Hipotezleri test etme(Varsayımları test etme)

77. A. Metni yazarken alıntı yaptığımız kısımları nereden ve kimden aldığımızı gösteren kısma............. denir.

B. Bilimsel bir araştırmanın sonunda ulaşılan doğrular çerçevesinde bir .... yazılır.

Verilen cümlelerdeki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

	A	B
A)	Konu belirleme	Kaynakça
B)	Rapor yazma	Veri toplama
C)	Kaynakça	Hipotez
D)	Dipnot	Rapor

78. İnsanlar geleceği teknolojiyle şekillendirmeye devam ediyorlar. Akıllı telefon, elektrikli araba, ameliyat yapan robot, leke tutmayan kumaş, uzay teknolojileri, yapay zekâ, nanoteknoloji gibi birçok araçta ve alanda çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar insanların yaşamında kolaylık sağlayacaktır. Teknolojik gelişmeler sayesinde bizi çok farklı bir dünya beklemektedir. Bu dünyada, ülkemizle birlikte yer almalıyız. Bunun için çalışkan, araştıran, deneyen, hayal gücüyle farklı fikirler üreten bilim insanlarına ihtiyacımız var.

Verilen bu açıklamaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Gelecekte insan yaşamı sınırlandırılacaktır.

B) Teknolojik gelişmeler pek çok alanda yaşanmaktadır.

C) Teknolojik gelişmeler, günlük hayatımızı kolaylaştıracaktır.

D) Ülkemizde bilim insanlarını desteklemeliyiz.

79. Yiğit, sosyal bilgiler dersinde öğrendiği bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak "doğal afetler ve alınacak tedbirler" konusunda araştırma yapmaya başlar. Genel ağ, kitap, dergi, gazete ve görsel kaynaklardan faydalanarak bilgi toplar. Topladığı bilgileri rapor haline getirir ve öğretmenine teslim eder. Öğretmeni, Yiğit'e teşekkür eder ama araştırmasında eksik basamakların olduğunu söyler. Yiğit nerede eksik yaptığını düşünür. İsterseniz biz de yardımcı olalım.

Yiğit'in araştırmasında;

I. Bilimsel etiğe uygun olarak kaynakça yazma,
II. Konuyu belirleme,
III. Sorunun çözümüne yönelik hipotezler (varsayım) oluşturma,
IV. Konuyla ilgili kaynak taraması yapma,

basamaklarından hangileri eksiktir?

A) Yalnız I
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

80. Telif hakkı, eser sahibinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır. Bir kitabın yazarı, bir filmin yönetmeni veya bir şarkının bestecisi bu hakla eserini koruma altına alır ve ekonomik gelir sağlar. Toplumumuzun ilerlemesi için yaratıcı düşünceye sahip insanlarımızı ve eserlerini korumalıyız. Kültür ve Turizm Bakanlığı, bandrol uygulaması ile hem eser sahibinin hem de devletin gelir kaybına uğramasını engellemektedir. Eser sahibinin izni olmadan çoğaltılan ve bandrolsüz satılan kitap, CD, DVD ve bilgisayar oyunlarına korsan ürünler denilmektedir. Bandrollü eserleri almaya özen göstermeliyiz.

Verilen açıklamaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Korsan ürünleri ucuz olduğu için tercih edebiliriz.

B) Telif hakkı, eser sahibini korumaktadır.

C) Bandrollü ürünleri alarak vergi kaybını önleriz.

D) Ülkemizin gelişmesi için eser sahiplerinin emeğini korumalıyız.

CEVAP ANAHTARI

1	1	Patent hakkı
	2	Telif hakkı
	3	TÜBİTAK
	4	Korsan ürün
	5	Türk Patent Enstitüsü
	6	Bandrol
	7	Dipnot
	8	Kaynakça
	9	AR-GE
	10	İnovasyon
	11	MİLHES
	12	Yapay Zekâ
	13	ASELSAN
2	1	Psikoloji
	2	Coğrafya
	3	Felsefe
	4	Tarih
	5	Sosyoloji
	6	Arkeoloji
	7	Hukuk
	8	Ekonomi
3	1	Karekod
	2	Barkod
	3	Telif Hakkı Sembolü
4	1	D
	2	Y (Aziz SANCAR)
	3	Y (Fen bilimleri)
	4	Y (Dipnot)
	5	D
	6	Y (Rapor yazma)
	7	D
	8	D
	9	D
	10	Y (70 yıl)
	11	D
	12	D
	13	D
	14	D
	15	D
	16	Y (Hepsi olumlu etkilemez.)
5	1	V-II-IV-III-I

6	1	Antropoloji
	2	Kronoloji
	3	Felsefe
	4	Filoloji
	5	Ekonomi
	6	Tarih
	7	Psikoloji
	8	Nümizmatik
	9	Arkeoloji
	10	Coğrafya
	11	Hukuk
	12	Sosyoloji

7	D
8	C
9	D
10	A
11	C
12	C
13	C
14	B
15	D
16	A
17	C
18	A
19	D
20	C
21	A
22	B
23	A
24	D
25	A
26	A
27	D
28	C
29	D
30	B
31	D

32	B
33	B
34	C
35	C
36	B
37	C
38	B
39	B
40	C
41	B
42	C
43	B
44	B
45	C
46	D
47	B
48	B
49	C
50	D
51	A
52	D
53	A
54	C
55	A
56	A

57	B
58	D
59	A
60	C
61	B
62	D
63	C
64	D
65	B
66	B
67	B
68	A
69	B
70	C
71	C
72	A
73	C
74	A
75	C
76	D
77	D
78	A
79	B
80	A

meb.gov.tr